

جمهوری اسلامی ایران
مجلس شورای اسلامی

دوره نهم - سال سوم

تاریخ چاپ ۱۳۹۳/۷/۲۶

شماره چاپ ۱۱۹۹

شماره ثبت ۵۱۱

یک فوریتی

طرح اصلاح موادی از قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور و انتخاب شهرداران

(دوفوریت این طرح در جلسه علنی روز سه‌شنبه مورخ ۱۳۹۳/۷/۸ به تصویب نرسید.)

کمیسیونهای ارجاعی

شوراها و امور داخلی کشور
اصلی:

امنیت ملی و سیاست خارجی - برنامه و بودجه و
محاسبات - قضائی و حقوقی
فرعی:

معاونت قوانین

اداره کل تدوین قوانین

باسمه تعالی

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی
احتراماً طرح ذیل که به امضای ۱۳۳ نفر از نمایندگان رسیده است،
جهت طی مراحل قانونی تقدیم می گردد.

مقدمه (دلایل توجیهی):

در شرایط فعلی تداخل کار شوراهای شهر با شهرداران مشکلات عدیده‌ای ایجاد کرده است و انتخاب شهرداران توسط شوراها منجر به دخالت در امور اجرایی شده است و اصل یکصدم (۱۰۰) قانون اساسی که به شوراها نقش نظارتی داده با اختلال مواجه شده است. اصولاً شهرداران که توسط شورای شهر انتخاب می‌شوند از امنیت شغلی کافی برخوردار نیستند و بعضاً انتخاب شهردار، حاشیه‌های نادرستی را ایجاد می‌کند که در شأن مدیران نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران نیست. اختیارات شوراها در خصوص انتصاب شهردار و عزل شهردار باید یک حیطة قانونی معقول و منطقی پیدا کند در غیر این صورت نقش نظارتی و قانونی شوراها دچار اختلال می‌شود. از طرف دیگر شوراها که نوعی پارلمان محلی هستند چندان پاسخگو نمایندگان مردم در مجلس شورای اسلامی نیستند این در حالیست که مردم مشکلات شورا و شهرداری و تعلل آنها را در انجام وظیفه قانونی خود، به نمایندگان ربط می‌دهند. با تصویب این طرح پاسخگویی شوراها به نمایندگان افزایش می‌یابد و ارتباط نماینده،

فرماندار، شورا و شهردار تقویت خواهد شد. از طرف دیگر قدرت پاسخگویی وزیر کشور در خصوص شورا و شهرداران افزایش می‌یابد و مجلس می‌تواند از ابزارهای نظارتی خود در این حوزه استفاده نماید. با تصویب این طرح نقش نظارتی شوراها افزایش و از امکان دخالت در امور اجرایی کاسته می‌شود. انتخاب شهرداران ضابطه‌مندتر می‌شود و استیضاح شهردار منطقی‌تر شده و امنیت شغلی برای شهرداران تأمین خواهد کرد. با تصویب این طرح شوراهای حل اختلاف شهرستان فعال شده و نمایندگان مجلس در این هیأتها نقش پیدا می‌کنند و همین موضوع باعث تعامل بیشتر خواهد شد. با تصویب این طرح جایگاه شوراها به جایگاه قانونی مطابق قانون اساسی نزدیک خواهد شد و نقش نظارتی شوراها تقویت و امکان دخالت در امور اجرایی کاهش خواهد یافت ضمناً با کاهش تعداد اعضای شورا، ضمن امکان انسجام بیشتر، از هزینه‌های اضافی که از محل منابع مردم تأمین می‌شود جلوگیری خواهد شد. این طرح شوراها را به همان جایگاهی خواهد رساند که در قانون اساسی در نظر گرفته شده است. لذا طرح ذیل با قید دو فوریت تقدیم می‌گردد:

عثمانی - شکری - آقائی - جعفرزاده ایمن آبادی - خدائی سوری - بت کلیا - بگلریان - سالک کاشانی - بزرگواری - بانوج لاهوتی - مقیمی - عبدالله زاده - میرمراذهی - تاج گردون - پیرمؤذن - الیاس طاهری - سلیمان عباسی - نبی اله احمدی - مفتاح - سید عبدالکریم هاشمی - آریائی نژاد - جدگال - علی محمد احمدی - کاشانی - مروی - کارخانه - شهریاری - سیدعلی طاهری - دارایی - صالحی نسب - علی محمدی - علیرضا خسروی - عزیزی فارسانی -

سیدھادی حسینی - احمدی لاشکی - غضنفر آبادی - ناصری - نعمتی - مرادی -
 بیگی نیلانلو - خضری - زمانیان دھکردی - نیاز آذری - عبدالرضا عزیزی - جلیلی -
 سیدراضی نوری - قائیدرحمت - عاشوری قلعه رودخانی - برومندی - فیروزی -
 محمد علی پور - خستہ بند - رحیم زارع - یوسفیان ملا - فتح الہ حسینی -
 فریدونی - پاپی زادہ بالنگان - امیر آبادی فراہانی - محمد صادقی -
 موسی احمدی - منظری توکلی - پڑمانفر - موسوی لارگانی - جعفر پور -
 سبحانی فر - عباس رجائی - حسین امیری - منصور آرائی - ایرانی پور -
 نویا و وطن - شریعتی - انصاری - غلامرضا نوری - قاسم عزیزی - سعدون زادہ -
 سلطانی صبور - شوہانی - بیگلری - آرامی - کریمی قدوسی - کمال علی پور -
 بشیری - کائیدی - چہاردولی - کامران - تمیمی - عابد فتاحی - آصفری - آذین -
 اسدالہی - خصوصی ثانی - قوامی - دوگانی آغچقلو - افضلی فرد - حسین فتاحی -
 صابری - شفیع - فیاضی - ندیمی - میر گلوی بیات - نوروزی - نگہبان سلامی -
 زاہدی - کوثری - ملکشاہی - سیدشکر خدا موسوی - خجستہ - سیدبہلول حسینی -
 محمدرضا امیری - آقاجری - سامری - حسینی صدر - سادات ابراہیمی - علوی -
 شجاعی کیاسری - قرہ سیدرومیانی - جوکار - عثمان احمدی - نادران - قادر مزی -
 کولیوند - صادقی - دھقانی نقندر - سبحانی نیا - علیلو - سقائی - بیاتیان -
 تأمین لیچائی - محبی - عیسی زادہ - مطہری - عبدالکریم حسین زادہ

عنوان طرح:

اصلاح موادی از قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی

کشور و انتخاب شهرداران

ماده ۱- متن زیر جایگزین ماده (۶) قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات

شوراهای اسلامی کشور و انتخاب شهرداران مصوب ۱۳۷۵/۳/۱ می شود:

«ماده ۶- تعداد اعضای اصلی و علی‌البدل شورای شهر به شرح زیر است:

الف- شهرهای تا ۵۰.۰۰۰ نفر، پنج نفر عضو اصلی و دو نفر عضو

علی‌البدل.

ب- شهرهای با جمعیت ۵۰.۰۰۰ نفر تا ۲۰۰.۰۰۰ نفر، هفت نفر عضو

اصلی و سه نفر عضو علی‌البدل.

ج- شهرهای با جمعیت ۲۰۰.۰۰۰ نفر تا ۱.۰۰۰.۰۰۰ نفر، نه نفر عضو

اصلی و چهار نفر عضو علی‌البدل.

د- شهرهای با جمعیت بیش از ۱.۰۰۰.۰۰۰ نفر، یازده نفر عضو اصلی و

پنج نفر عضو علی‌البدل.

ه- شهر تهران، پانزده نفر عضو اصلی و هفت نفر عضو علی‌البدل.

تبصره- ملاک تشخیص جمعیت هر شهر، آخرین سرشماری عمومی

نفوس و مسکن با اعلام رسمی مرکز آمار ایران است.»

ماده ۲- بند (۱) ماده (۸۰) و تبصره‌های آن به شرح زیر اصلاح و دو

تبصره به آن اضافه می شود:

۱- تأیید یا رد گزینه معرفی شده برای سمت شهردار و اعلام کتبی به

مقامات ذی ربط

تبصره ۱- انتصاب شهرداران در شهرها به پیشنهاد هیأت حل اختلاف و رسیدگی به شکایات شهرستان، تأیید شورای شهر و حکم استاندار و در مرکز استان به پیشنهاد هیأت حل اختلاف و رسیدگی به شکایات استان، تأیید شورای شهر و حکم وزیر کشور و در تهران به پیشنهاد هیأت مرکزی حل اختلاف و رسیدگی به شکایات، تأیید شورای شهر و حکم وزیر کشور صورت می گیرد. هیأت‌های مذکور موظفند حداقل سه نفر را به شورا معرفی نمایند تا شورا یکی از این گزینه‌ها را تأیید نماید. انتخاب شهردار برای مدت چهار سال یا مدت باقی از دوره فعالیت شورا (حسب مورد) خواهد بود.

تبصره ۲- شورای اسلامی شهر موظف است نسبت به اظهار نظر شفاف مبنی بر تأیید یا رد گزینه معرفی شده برای شهردار به فرماندار یا استاندار یا وزیر کشور حسب مورد اعلام نماید. اعلام نظر شورا براساس آرای اکثریت اعضای شورا خواهد بود.

تبصره ۳- شهردار نمی‌تواند همزمان عضو هیچ‌یک از شوراهای شهر و روستای کشور باشد.

تبصره ۴- چنانچه شورا هیچ‌کدام از گزینه‌های پیشنهادی را تأیید نکند، هیأت حل اختلاف مربوطه در این مورد تصمیم خواهد گرفت و رأی هیأت لازم‌الاجراء خواهد بود.

تبصره ۵- مهلت پیشنهاد گزینه‌های شهردار، تأیید یا رد توسط شورا، صدور حکم و تصمیم‌گیری هیأت حل اختلاف هرکدام ده روز است.

تبصره ۶- دوره خدمت شهردار در موارد ذیل خاتمه می‌یابد:

الف- استعفای کتبی شهردار و تصویب آن توسط شورا و تأیید آن توسط هیأت حل اختلاف مربوطه

ب- برکناری شهردار به موجب استیضاح و تأیید آن توسط هیأت حل اختلاف مربوطه

ج- تعلیق طبق مقررات قانونی

د- فقدان هر یک از شرایط سمت شهردار به تشخیص شورای شهر و تأیید هیأت حل اختلاف مربوطه

ماده ۳- متن زیر جایگزین ماده (۸۲) می‌شود:

«ماده ۸۲- چنانچه یک یا چند نفر از اعضای شورای اسلامی شهر به عملکرد شهردار یا عملیات شهرداری اعتراض داشته باشند، با تصویب شورا، موضوع به صورت مکتوب توسط رئیس شورا به شهردار اعلام می‌گردد. در صورت عدم رعایت مفاد اعلام‌شده، با تصویب شورا رئیس شورا موضوع را به عنوان تذکر به شهردار ابلاغ می‌کند. در صورت عدم رعایت مفاد تذکر با تصویب شورا، موضوع به صورت سؤال توسط رئیس شورا به شهردار ابلاغ و شهردار موظف است با هماهنگی رئیس شورا حداکثر طی ده روز از تاریخ ابلاغ در محل شورا حاضر و نسبت به پاسخگویی سؤال مطرح‌شده اقدام نماید. پس از ارائه پاسخ، بدون حضور شهردار نسبت به قانع‌کننده بودن پاسخ رأی‌گیری به

عمل خواهد آمد. چنانچه پاسخ شهردار از نظر اکثریت اعضای شورا قانع کننده نباشد موضوع به صورت اخطار توسط رئیس شورا به شهردار ابلاغ می شود. عدم حضور شهردار در جلسه طرح سؤال به منزله عدم اکتفاء اکثریت اعضای شورا خواهد بود.

تبصره ۱- چنانچه شهردار طی یکسال شمسی بیش از سه اخطار دریافت نماید، استیضاح شهردار مطرح خواهد شد.

تبصره ۲- استیضاح شهردار به شرح تبصره (۱) و یا با امضای حداقل دوسوم اعضای شورا امکان پذیر است. در صورت استیضاح شهردار، فاصله ابلاغ مفاد استیضاح تا تشکیل جلسه حداقل هفت روز و حداکثر پانزده روز است. رئیس شورا موظف است هماهنگی لازم را برای برگزاری جلسه استیضاح در محل فرمانداری یا استانداری یا وزارت کشور و با حضور فرماندار، استاندار و یا وزیر کشور انجام دهد. در صورتی که بیش از سه چهارم اعضای شورا به استیضاح رأی موافق بدهند، موضوع توسط رئیس شورا به عنوان مصوبه خاص به فرماندار یا استاندار یا وزیر کشور اعلام می گردد و آنها موظفند ضمن اعلام نظر خود موضوع را به هیأت حل اختلاف مربوطه (موضوع ماده ۸۸) ارجاع دهند. هیأت موظف است حداکثر ظرف بیست روز نسبت به تأیید یا رد استیضاح اقدام و نتیجه را به صورت شفاف و روشن حسب مورد به وزیر کشور، استاندار و یا فرماندار اعلام نماید. رأی هیأت در این خصوص لازم الاجراء خواهد بود. در صورت تأیید استیضاح هیأت موظف است ظرف ده روز سه گزینه برای تصدی پست شهردار به شورا اعلام نماید. از زمان تأیید و

ابلاغ استیضاح یکی از کارکنان شهرداری به تصویب شورا و تأیید فرماندار یا استاندار یا وزیر کشور سرپرستی امور شهرداری را حداکثر برای مدت سه ماه عهده‌دار خواهد بود.»

ماده ۴- ماده (۸۸) و دو تبصره آن به شرح زیر اصلاح می‌شود:

«ماده ۸۸- به منظور رسیدگی به شکایات مبنی بر انحراف شوراها از وظایف قانونی و نیز پیشنهاد گزینه‌های سمت شهردار به شورای اسلامی شهر، هیأت حل اختلاف و رسیدگی به شکایات در سه سطح «شهرستان»، «استان» و «مرکز» به ترتیب زیر تشکیل می‌شود:

۱- هیأت حل اختلاف و رسیدگی به شکایات «شهرستان» به عضویت و ریاست فرماندار، نماینده یا نمایندگان شهرستان در مجلس شورای اسلامی، رئیس دادگستری شهرستان و یک نفر از اعضای شورای تأمین شهرستان به انتخاب آن شورا جهت پیشنهاد گزینه‌های سمت شهردار، رسیدگی به شکایات از شورای روستا، بخش و شهر تشکیل می‌شود.

۲- هیأت حل اختلاف و رسیدگی به شکایات «استان» با عضویت و ریاست استاندار و عضویت سه نفر از نمایندگان مرکز استان در مجلس شورای اسلامی، رئیس کل دادگستری استان، رئیس شورای استان و یک نفر از اعضای شورای تأمین استان با معرفی آن شورا، جهت پیشنهاد گزینه‌های سمت شهردار و رسیدگی به شکایات از شورای شهرستان و مرکز استان تشکیل می‌شود. نمایندگان مجلس عضو در این هیأت به انتخاب نمایندگان استان در مجلس شورای اسلامی معرفی می‌شوند.

۳- هیأت مرکزی حل اختلاف و رسیدگی به شکایات با عضویت و ریاست معاون اول رئیس جمهور، معاون ذی ربط وزارت کشور، رئیس یا یکی از معاونان دیوان عدالت اداری به انتخاب رئیس دیوان، رئیس دیوان محاسبات کشور، یکی از معاونان دادستان کل کشور به انتخاب دادستان کل کشور، سه نفر از نمایندگان مجلس شورای اسلامی به پیشنهاد مشترک کمیسیون شوراها و امور داخلی کشور و کمیسیون امنیت ملی و سیاست خارجی و تصویب مجلس شورای اسلامی، دو نفر از شورای عالی استانها به انتخاب آن شورا و یک نفر از وزارت اطلاعات با معرفی وزیر اطلاعات جهت رسیدگی به شکایات از شورای استان و شورای عالی استانها و شورای شهر تهران و نیز پیشنهاد گزینه‌های سمت شهردار تهران به شورای شهر تهران تشکیل می‌شود.

تبصره ۱- تصمیم‌گیری در هیأت‌های حل اختلاف بر اساس رأی اکثریت اعضاء خواهد بود و در صورت مساوی بودن آراء، رأی نافذ رأی رئیس هیأت خواهد بود.

تبصره ۲- دبیرخانه هیأت‌های حل اختلاف شهرستان، استان و مرکزی به ترتیب در فرمانداری، استانداری و یا وزارت کشور خواهد بود و معاون ذی ربط وزارت کشور دبیر هیأت مرکزی خواهد بود. وزارت کشور بر اساس مسؤولیت نظارتی و اجرائی قانون شوراها می‌تواند موارد تخلف از قانون را به هیأت حل اختلاف مرکزی ارجاع دهد.

ماده ۵- ماده (۹۰) و تبصره آن به شرح زیر اصلاح می‌شود:

ماده ۹۰- هرگاه شورا اقداماتی برخلاف وظایف مقرر یا مخالف مصالح عمومی کشور و یا حیف و میل و تصرف غیرمجاز در اموالی که وصول و نگهداری آن را به عهده دارد و یا در امور اجرایی شهرداری دخالت نماید به پیشنهاد کتبی فرماندار، استاندار و یا وزیر کشور -حسب مورد- موضوع جهت انحلال شورا به هیأت حل اختلاف مربوطه ارجاع می‌شود. اختیار انحلال شورا با هیأت حل اختلاف مربوطه است که در شهرستان‌ها هیأت حل اختلاف شهرستان، در مراکز استان، هیأت حل اختلاف استان و در تهران، هیأت مرکزی حل اختلاف می‌باشد.

تبصره- هر یک از شوراهای منحل شده در صورت اعتراض به انحلال می‌توانند ظرف پانزده روز از تاریخ ابلاغ رأی، به دادگاه صالح شکایت نمایند و دادگاه مکلف است خارج از نوبت به موضوع رسیدگی و رأی قطعی صادر نماید.

ماده ۶- ماده (۹۲) و تبصره آن به شرح زیر اصلاح می‌شود:

ماده ۹۲- هیأت‌های حل اختلاف ضمن رسیدگی به شکایات از اعضای شوراها موضوع ماده (۹۱) به ترتیب زیر اقدام می‌نمایند:

۱- در مورد اعضای شوراهای روستا، بخش و شهر به پیشنهاد شورای شهرستان و یا فرماندار و تصویب هیأت حل اختلاف شهرستان و در مورد شورای شهرستان به پیشنهاد شورای حل اختلاف شهرستان و تصویب شورای حل اختلاف استان

۲- در مورد شورای شهر مرکز استان به پیشنهاد استاندار و تصویب شورای حل اختلاف استان و در مورد شورای عالی استان‌ها به پیشنهاد هیأت حل اختلاف استان و تصویب هیأت مرکزی حل اختلاف

۳- در مورد شورای شهر تهران به پیشنهاد وزیر کشور و تصویب هیأت مرکزی حل اختلاف

تبصره- سلب عضویت اعضای شورای مافوق، موجب سلب عضویت از شورای مادون نمی‌گردد مگر به تشخیص هیأت حل اختلاف ذی‌ربط

هیأت‌رئسه محترم مجلس شورای اسلامی

احتراماً، در اجرای آیین‌نامه داخلی مجلس شورای اسلامی و ماده (۴)

قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور مصوب ۱۳۸۹/۳/۲۵ نظر معاونت قوانین

درمورد طرح اصلاح موادی از قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شوراهای

اسلامی کشور و انتخاب شهرداران تقدیم می‌گردد.

معاون قوانین

نظر اداره کل تدوین قوانین

معاون محترم قوانین

احتراماً در اجرای بندهای (۲) و (۴) ماده (۴) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور مصوب ۱۳۸۹/۳/۲۵ نظر این اداره کل به شرح زیر تقدیم می‌گردد:

۱- سابقه تقدیم:

ماده ۱۳۴ - قبلاً تقدیم نگردیده است

- قبلاً در جلسه علنی شماره مورخ تقدیم و در تاریخ در مجلس / کمیسیون (موضوع اصل ۸۵ قانون اساسی) رد شده و اینک:

با تغییر اساسی
 با تقاضای کتبی ۵۰ نفر از نمایندگان (مشروط به تصویب مجلس)

پیش از انقضاء شش ماه
 بدون تغییر اساسی

با تقاضای کتبی کمتر از ۵۰ نفر از نمایندگان
 با انقضاء شش ماه

مجدداً قابل پیشنهاد به مجلس می‌باشد.

نمی‌باشد.

۲- در اجرای بند (۲) ماده (۴) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور:

رعایت شده است.

در طرح تقدیمی آیین نگارش قانونی و ویرایش ادبی رعایت شده است. (با نظر کارشناسی)

رعایت نشده است، دلایل مغایرت به ضمیمه تقدیم می‌شود.

۳- از نظر آیین نامه داخلی مجلس (شکلی):

الف- ماده ۱۳۱-

اول- حداقل امضاء لازم (۱۵ نفر) دارد
 ندارد

دوم- موضوع و عنوان مشخص دارد
 ندارد

سوم- دلایل لزوم تهیه و پیشنهاد در مقدمه دارد
 ندارد

چهارم- موادی متناسب با اصل موضوع و عنوان دارد
 ندارد

ب- ماده ۱۴۲- طرح تقدیمی دارای یک موضوع است و پیشنهاد آن به عنوان ماده واحده مواجه با ایراد نمی‌باشد.
 بیش از یک موضوع مواد متعدد می‌باشد.

۴- در اجرای بند (۴) ماده (۴) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور مصوب ۱۳۸۹/۳/۲۵:
اول: از نظر قانون اساسی؛

طرح تقدیمی با قانون اساسی بطور کلی مغایرت ندارد.
 دارد. اصل / اصول مغایر و دلیل مغایرت به ضمیمه تقدیم می‌گردد.

دوم: از نظر سیاست‌های کلی نظام و سند چشم‌انداز؛

طرح تقدیمی با سیاست‌های کلی نظام و سند چشم‌انداز مغایرت ندارد.
 دارد، دلیل مغایرت به ضمیمه تقدیم می‌شود.

سوم: از نظر قانون برنامه؛

طرح تقدیمی با قانون برنامه مغایرت ندارد.
 دارد، دلیل مغایرت به ضمیمه تقدیم می‌شود.

چهارم: از نظر آیین‌نامه داخلی مجلس (ماهوی)؛

الف- طرح تقدیمی با قانون آیین‌نامه داخلی مجلس مغایرت ندارد.
 دارد، دلیل مغایرت به ضمیمه تقدیم می‌شود.

ب- ماده ۱۴۴- رعایت اصل هفتاد و پنجم قانون اساسی شده است،
 نشده است، دلیل مغایرت به ضمیمه تقدیم می‌شود.

ج- ماده ۱۸۵- موجب اصلاح یا تغییر برنامه مصوب نمی‌شود و نیاز به $\frac{2}{3}$ رأی نمایندگان ندارد.
 می‌شود $\frac{3}{4}$ دارد.

تعداد برگ اظهارنظر به ضمیمه تقدیم می‌شود.

مدیر کل تدوین قوانین

۵- طرح تقدیمی از حیث پیشگیری از وقوع جرم با بند (۵) اصل (۱۵۶) قانون اساسی مغایرت ندارد،
 دارد.

معاونت اجتماعی و پیشگیری از وقوع جرم قوه قضائیه

نظر اداره کل اسناد و تنقیح قوانین

معاون محترم قوانین

احتراما در اجرای بندهای (۱) و (۳) ماده (۴) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور مصوب ۱۳۸۹/۳/۲۵ نظر این اداره کل به شرح زیر تقدیم می گردد:

۱- در اجرای بند (۱):

الف- در خصوص طرح تقدیمی قوانین متعارض وجود ندارد
 وجود دارد که به شرح ضمیمه تقدیم می شود.

ب- در خصوص طرح تقدیمی قوانین مرتبط وجود ندارد
 وجود دارد که به شرح ضمیمه تقدیم می شود.

۲- در اجرای بند (۳):

با عنایت به بررسیهای به عمل آمده قانونگذاری در این موضوع لازم است.
 لازم نیست.

تعداد هشت برگ سوابق قانونی و دلایل ضرورت قانونگذاری به ضمیمه تقدیم می شود.

مدیر کل اسناد و تنقیح قوانین

ضمیمه نظر اداره کل اسناد و تنقیح قوانین
سوابق قانونی و دلایل ضرورت قانونگذاری

- سوابق قانونی

جدول سوابق قانونی قانون اصلاح موادی از قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور
و انتخاب شهرداران مصوب ۱۳۷۵ و اصلاحات بعدی آن

ردیف	عنوان	تاریخ تصویب	مواد	متعارض
۱	اصل یکصدم قانون اساسی			
۲	قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور و انتخاب شهرداران مصوب ۱۳۷۵/۳/۱ با رعایت اصلاحات بعدی	۱۳۷۵/۳/۱	۸۰، ۸۱، ۸۲، ۶،	

شماره مواد قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور و انتخاب شهرداران
قبل و بعد از اصلاح

شماره مواد قبل از اصلاح	شماره مواد بعد از اصلاح
ماده ۷	ماده ۶
ماده ۷۱	ماده ۸۰
ماده ۷۲	ماده ۸۱
ماده ۷۳	ماده ۸۲

اصل یکمدم: برای پیشبرد سریع برنامه های اجتماعی، اقتصادی، عمرانی، بهداشتی، فرهنگی، آموزشی و سایر امور رفاهی از طریق همکاری مردم با توجه به مقتضیات محلی، اداره امور هر روستا، بخش، شهر، شهرستان یا استان با نظارت شورایی به نام شورای ده، بخش، شهر، شهرستان یا استان صورت می گیرد که اعضای آن را مردم همان محل انتخاب می کنند. شرایط انتخاب کنندگان و انتخاب شوندگان و حدود وظایف و اختیارات و نحوه انتخاب و نظارت شوراهای مذکور و سلسله مراتب آنها را که باید با رعایت اصول وحدت ملی و تمامیت ارضی و نظام جمهوری اسلامی و تابعیت حکومت مرکزی باشد قانون معین می کند.

قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور و انتخاب شهرداران مصوب ۱۳۷۵/۳/۱ با رعایت اصلاحات بعدی

ماده ۶ - تعداد اعضای اصلی و علی البدل شورای شهر به شرح زیر می باشد:

- الف - شهرهای تا بیست هزار نفر جمعیت، پنج نفر عضو اصلی و دو نفر عضو علی البدل.
- ب - شهرهای از بیست هزار نفر تا پنجاه هزار نفر جمعیت، هفت نفر عضو اصلی و سه نفر عضو علی البدل.
- ج - شهرهای از پنجاه هزار نفر تا یکصد هزار نفر جمعیت، نه نفر عضو اصلی و چهار نفر عضو علی البدل.
- د - شهرهای از یکصد هزار نفر تا دویست هزار نفر جمعیت، یازده نفر عضو اصلی و پنج نفر عضو علی البدل.
- ه - شهرهای از دویست هزار نفر تا پانصد هزار نفر جمعیت، سیزده نفر عضو اصلی و شش نفر عضو علی البدل.
- و - شهرهای از پانصد هزار نفر تا یک میلیون نفر جمعیت، پانزده نفر عضو اصلی و هفت نفر عضو علی البدل.
- ز - شهرهای بیشتر از یک میلیون نفر تا دو میلیون نفر جمعیت، بیست و یک نفر عضو اصلی و هشت نفر عضو علی البدل.
- ح - شهرهای بیش از دو میلیون نفر جمعیت، بیست و پنج نفر عضو اصلی و ده نفر عضو

علی‌البدل.

ط- شهر تهران سی و یک نفر عضو اصلی و دوازده نفر عضو علی‌البدل.

تبصره - ملاک تشخیص جمعیت هر شهر و روستا، آخرین سرشماری عمومی نفوس و مسکن با اعلام رسمی مرکز آمار ایران خواهد بود.

ماده ۸۰ - وظایف شورای اسلامی شهر به شرح زیر است:

۱ - انتخاب شهردار برای مدت چهار سال

تبصره ۱ - شورای اسلامی شهر موظف است بلافاصله پس از رسمیت یافتن نسبت به انتخاب شهردار واجد شرایط اقدام نماید.

تبصره ۲ - شهردار نمی‌تواند همزمان عضو هیچ یک از شوراهای اسلامی شهر و روستای کشور باشد.
تبصره ۳ - نصب شهرداران در شهرها با جمعیت بیشتر از دویست هزار نفر و مراکز استان بنا به پیشنهاد شورای شهر و حکم وزیر کشور و در سایر شهرها به پیشنهاد شورای شهر و حکم استاندار صورت می‌گیرد.

شورای شهر براساس ضوابط و شرایط احراز صلاحیت شهرداران مندرج در آئین نامه مصوب این قانون، شهردار مورد نظر خود را انتخاب می‌کند. وزیر کشور و استانداران موظفند حکم شهردار معرفی شده را ظرف مدت ده روز صادر نمایند.

در صورتی که وزیر کشور یا استاندار، شهردار معرفی شده را واجد شرایط تعیین شده نداند، مراتب را با ذکر دلیل و مستندات به شورای شهر منعکس می‌نماید، در صورت اصرار شورای شهر بر نظر قبلی خود و عدم صدور حکم شهردار، موضوع توسط شورای شهر به هیأت حل اختلاف ذی‌ربط ارجاع خواهد شد.

هیأت مذکور ظرف پانزده روز مکلف به تصمیم‌گیری بوده و تصمیم آن هیأت برای طرفین (وزارت کشور و شورای اسلامی شهر) لازم‌الاجراء می‌باشد. چنانچه در مدت مقرر، هیأت حل اختلاف نظر خود را اعلام ننماید، نظر شورای شهر متبع خواهد بود و شهردار می‌تواند اختیارات قانونی خود را اعمال و اجراء نماید.

تبصره ۴ - دوره خدمت شهردار در موارد زیر خاتمه می‌پذیرد:

الف - استعفای کتبی با تصویب شورا

ب - برکناری توسط شورای شهر با رعایت مقررات قانونی

ج - تعلیق طبق مقررات قانونی

د - فقدان هر یک از شرایط احراز سمت شهردار به تشخیص شورای شهر

۲ - بررسی و شناخت کمبودها، نیازها و نارساییهای اجتماعی، فرهنگی، آموزشی، بهداشتی، اقتصادی و رفاهی حوزه انتخابیه و تهیه طرحها و پیشنهادهای اصلاحی و راه‌حلهای کاربردی در این زمینه‌ها جهت برنامه‌ریزی و ارائه آن به مقامات مسئول ذی‌ربط

۳ - نظارت بر حسن اجرای مصوبات شورا و طرحهای مصوب در امور شهرداری و سایر سازمانهای خدماتی در صورتی که این نظارت مخل جریان عادی این امور نگردد.

۴ - همکاری با مسئولین اجرائی و نهادها و سازمانهای مملکتی در زمینه‌های مختلف اجتماعی، فرهنگی، آموزشی، اقتصادی و عمرانی بنا به درخواست آنان

۵ - برنامه‌ریزی در خصوص مشارکت مردم در انجام خدمات اجتماعی، اقتصادی، عمرانی، فرهنگی، آموزشی و سایر امور رفاهی با موافقت دستگاههای ذی‌ربط

۶ - تشویق و ترغیب مردم در خصوص گسترش مراکز گردشگری و تفریحی، ورزشی و فرهنگی با هماهنگی دستگاههای ذی‌ربط

۷ - اقدام در خصوص تشکیل انجمنها و نهادهای اجتماعی، امدادی، ارشادی و تأسیس تعاونیهای تولید و توزیع و مصرف، نیز انجام آمارگیری، تحقیقات محلی و توزیع ارزاق عمومی با توافق دستگاههای ذی‌ربط

۸ - نظارت بر حسن اداره و حفظ سرمایه و داراییهای نقدی، جنسی و اموال منقول و غیر منقول شهرداری و همچنین نظارت بر حساب درآمد و هزینه آنها به گونه‌ای که مخل جریان عادی امور شهرداری نباشد.

۹ - تصویب آئین‌نامه‌های پیشنهادی شهرداری پس از رسیدگی به آنها با رعایت دستورالعملهای وزارت کشور

- ۱۰ - تأیید صورت جامع درآمد و هزینه شهرداری که هر شش ماه یکبار توسط شهرداری تهیه می‌شود و انتشار آن برای اطلاع عموم و ارسال نسخه‌ای از آن به وزارت کشور
- ۱۱ - همکاری با شهرداری جهت تصویب طرح حدود شهر با رعایت طرحهای هادی و جامع شهرسازی پس از تهیه آن توسط شهرداری با تأیید وزارت کشور و وزارت مسکن و شهرسازی
- ۱۲ - تصویب بودجه، اصلاح و متمم بودجه و تفریغ بودجه سالانه شهرداری و مؤسسات و شرکتهای وابسته به شهرداری با رعایت آئین‌نامه مالی شهرداریها و همچنین تصویب بودجه شورای شهر
- تبصره - کلیه درآمدهای شهرداری به حسابهایی که با تأیید شورای شهر در بانکها افتتاح می‌شود واریز و طبق قوانین مربوطه هزینه خواهد شد.
- ۱۳ - تصویب وامهای پیشنهادی شهرداری پس از بررسی دقیق نسبت به مبلغ، مدت و میزان کارمزد
- ۱۴ - تصویب معاملات و نظارت بر آنها اعم از خرید، فروش، مقاطعه، اجاره و استیجاره که بنام شهر و شهرداری صورت می‌پذیرد با در نظر گرفتن صرفه و صلاح و با رعایت مقررات آئین‌نامه مالی و معاملات شهرداری
- تبصره - به منظور تسریع در پیشرفت امور شهرداری، شورا می‌تواند اختیار تصویب و انجام معاملات را تا میزان معینی با رعایت آئین‌نامه معاملات شهرداری به شهردار واگذار نماید.
- ۱۵ - تصویب اساسنامه مؤسسات و شرکتهای وابسته به شهرداری با تأیید و موافقت وزارت کشور تبصره - وزارت کشور مکلف است حداکثر ظرف دو ماه پس از دریافت مفاد اساسنامه مؤسسات و شرکتهای وابسته به شهرداری نظر نهائی خود را اعلام نماید.
- در صورت عدم اعلام نظر ظرف مهلت مذکور، اساسنامه مصوب شورای شهر لازم‌الاجراء است.
- ۱۶ - تصویب لوایح برقراری یا لغو عوارض شهر و همچنین تغییر نوع و میزان آن با در نظر گرفتن سیاست عمومی دولت که از سوی وزارت کشور اعلام می‌شود.
- ۱۷ - نظارت بر حسن جریان دعاوی مربوط به شهرداری.
- ۱۸ - نظارت بر امور بهداشت حوزه شهر.
- ۱۹ - نظارت بر امور تماشاخانه‌ها، سینماها و دیگر اماکن عمومی، که توسط بخش خصوصی،

تعاونی و یا دولتی اداره می‌شود با وضع و تدوین مقررات خاص برای حسن ترتیب، نظافت و بهداشت این قبیل مؤسسات بر طبق پیشنهاد شهرداری و اتخاذ تدابیر احتیاطی جهت جلوگیری از خطر آتش‌سوزی و مانند آن.

۲۰ - تصویب مقررات لازم جهت اراضی غیر محصور شهری از نظر بهداشت و آسایش عمومی و عمران و زیبایی شهر.

۲۱ - نظارت بر ایجاد گورستان، غسلخانه و تهیه وسایل حمل اموات مطابق با اصول بهداشت و توسعه شهر.

۲۲ - وضع مقررات و نظارت بر حفر مجاری و مسیرهای تأسیسات شهری.

۲۳ - نظارت بر اجرای طرحهای مربوط به ایجاد و توسعه معابر، خیابانها، میادین و فضاهای سبز و تأسیسات عمومی شهر بر طبق مقررات موضوعه.

۲۴ - تصویب نامگذاری معابر، میادین، خیابانها، کوچه و کوی در حوزه شهری و همچنین تغییر نام آنها با رعایت مقررات مربوط.

۲۵ - تصویب مقررات لازم به پیشنهاد شهرداری جهت نوشتن هر نوع مطلب و با الصاق هر نوع نوشته و آگهی و تابلو بر روی دیوارهای شهر با رعایت مقررات موضوعه و انتشار آن برای اطلاع عموم

۲۶ - تصویب نرخ خدمات ارائه شده توسط شهرداری و سازمانهای وابسته به آن با رعایت آئین‌نامه مالی و معاملات شهرداریها با رعایت مقررات مربوط.

۲۷ - تصویب نرخ کرایه وسائط نقلیه درون شهری.

۲۸ - وضع مقررات مربوط به ایجاد و اداره میدانهای عمومی توسط شهرداری برای خرید و فروش مابحتاج عمومی با رعایت مقررات موضوعه.

۲۹ - وضع مقررات لازم در مورد تشریک مساعی شهرداری با ادارات و بنگاههای ذی‌ربط برای دایر کردن نمایشگاههای کشاورزی، هنری، بازرگانی و غیره با رعایت مقررات قانونی مربوط.

۳۰ - نظارت بر حسن اداره امور مالی شهرداری و کلیه سازمانها، مؤسسات، شرکتهای وابسته و تابعه شهرداری و حفظ سرمایه، دارائیهها، اموال عمومی و اختصاصی شهرداری، همچنین نظارت بر حساب درآمد و هزینه آنها با انتخاب حسابرس رسمی و اعلام موارد نقض و تخلف به

شهردار و پیگیریهای لازم براساس مقررات قانونی .

تبصره ۱- کلیه پرداختهای شهرداری در حدود بودجه مصوب با اسناد مثبت و با رعایت مقررات مالی و معاملاتی شهرداری به عمل می آید که این اسناد باید به امضای شهردار و ذی حساب یا قائم مقام آنان که مورد تأیید شورای شهر باشند برسد.

تبصره ۲- شورای شهر موظف است یک نسخه از نتیجه گزارش حسابرس رسمی را جهت بررسی و هرگونه اقدام قانونی به وزارت کشور ارسال نماید.

۳۱- شورا موظف است در پایان هر سال مالی صورت بودجه و هزینه خود را جهت اطلاع عموم متشر نماید و نسخه ای از آن را جهت بررسی به شورای شهرستان و استان ارسال کند .

۳۲- واحدهای شهرستانی کلیه سازمانها و مؤسسات دولتی و مؤسسات عمومی غیر دولتی که در زمینه ارائه خدمات شهری وظایفی را به عهده دارند، موظفند برنامه سالانه خود در خصوص خدمات شهری را که در چهارچوب اعتبارات و بودجه سالانه خود تنظیم شده به شورا ارائه نمایند.

۳۳- همکاری با شورای تأمین شهرستان در حدود قوانین و مقررات.

۳۴- بررسی و تأیید طرحهای هادی و جامع شهرسازی و تفصیلی و حریم و محدوده قانونی شهرها پس از ارائه آن توسط شهرداری و ارسال به مراجع ذی ربط قانونی جهت تصویب نهائی .
ماده ۸۱- شرایط احراز تصدی سمت شهردار طبق آئین نامه ای خواهد بود که بنا به پیشنهاد وزارت کشور به تصویب هیأت دولت خواهد رسید.

ماده ۸۲- چنانچه یک یا چند نفر از اعضای شورای شهر به عملکرد شهردار یا عملیات شهرداری اعتراض یا ایرادی داشته باشند ابتدا توسط رئیس شورا موارد را به صورت روشن به شهردار تذکر خواهند داد. در صورت عدم رعایت مفاد مورد تذکر، موضوع به صورت سؤال مطرح می شود که در این صورت رئیس شورا سؤال را کتباً به شهردار اطلاع خواهد داد و حداکثر ظرف ده روز پس از ابلاغ، شهردار موظف به حضور در جلسه عادی یا فوق العاده شورا و پاسخ به سؤال می باشد. چنانچه شهردار از حضور استنکاف ورزیده یا پاسخ وی قانع کننده تشخیص داده نشود طی جلسه دیگری موضوع مجدداً به صورت استیضاح که حداقل به امضای یک سوم اعضای شورا رسیده باشد، ارائه می شود. فاصله بین ابلاغ تا تشکیل جلسه که از طرف

رئیس شورا تعیین خواهد شد حداکثر ده روز خواهد بود. شورا پس از طرح سؤال یا سؤالات و جواب شهردار رأی موافق یا مخالف خواهد داد. در صورتی که شورا با اکثریت دو سوم کل اعضا رأی مخالف دهد، شهردار از کار برکنار و فرد جدیدی از سوی شورا انتخاب خواهد شد. تبصره - در فاصله بین صدور رأی عدم اعتماد و برکناری شهردار و یا خاتمه خدمت شهردار تا انتخاب فرد جدید که نباید بیش از سه ماه به طول انجامد یکی از کارکنان شهرداری با انتخاب شورای شهر عهده‌دار و مسئول اداره امور شهرداری خواهد بود. ۱/۱